

Kanun Numarası	5489
Başlığı	SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU
Kabul Tarihi	19/04/2006
Kabul Edildiği Birleşim	22.Dönem 4.Yasama Yılı 90.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	25/04/2006
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Geri Gönderme
Resmi Gazete Tarihi	
Resmi Gazete Numarası	
Diğer Bilgiler	Son Dönem Tasarı Bilgileri ve Komisyon Raporları

Kanun Tasarısı Bilgileri

[Kanun Tasarısının Metni](#)

Dönemi ve Yasama Yılı	22/3
Esas Numarası	1/1008
Başkanlığa Geliş Tarihi	04/04/2005
Tasarının Başlığı	Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısı
Tasarının Özeti	Tasarıyla Uluslararası sistemlere de uygun olarak, mevcut sistemin sorunları ve gerekse nüfus yapısında beklenen değişim göz önüne alınarak; tek bir emeklilik sistemi tek bir sağlık sistemi, tek bir sosyal yardım sistemi ve bu yapıyı yürütmek üzere tek bir kurumsal yapıyı içeren kapsamlı bir sosyal güvenlik reformu öngörülmektedir. (- yani emeklilik sigortası rejimi ile Devlet memurları, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar,kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejiminin hak ve yükümlülüklerinin eşit olacağı tek bir emeklilik rejimine dönüştürülmesi öngörülmekte, - Emeklilik yaşı, aylık bağlama oranı, aylıkların hesaplanması gibi konularda yeni düzenlemeler getirilmekte, - Yani emeklilik rejiminde mevcut aktif sigortalıların; emekliliklerini hak edecekleri yaş, prim ödeme ve sigortalılık süresi aynen korunmakta, emeklilik aylıkları eski ve yeni sistemde geçirdikleri süreye bağlı olarak, her iki sistemde hak edilen aylığın ağırlı
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Tali Komisyon	Adalet Komisyonu	08/04/2005	06/04/2006	Raporunu Vermedi	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	08/04/2005	06/04/2006	Raporunu Verdi	30/03/2006
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu	08/04/2005	20/06/2005	Raporunu Verdi	

Esas Komisyon Raporu(Sirasayısı) 1139

Kanun Numarası: 5489

Esas Alınan Tasarı Teklif : 1/1008

Birleşenler
1/8
1/14
1/408
2/79
1/568
1/571
1/574
2/151
2/152
2/156
2/196
2/208
2/301
2/313
2/322
2/335
2/423
2/459
2/558
2/593
2/654

AYRIŞIK OY

Anayasa Mahkemesi sosyal hukuk devletini "insan hak ve hürriyetlerine saygı gösteren, kişilerin huzur, refah ve mutluluk içinde yaşamlarını güvence altına alan, kişi ile toplum arasında denge kuran, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlayan devlettir" şeklinde tanımlamış, çağdaş devlet anlayışını ise "sosyal hukuk devletinin tüm kurumlarıyla Anayasanın özüne ve ruhuna uygun biçimde yaşama..." geçirilmesi olarak ifade etmiştir.

Anayasa Mahkemesi ayrıca kararlarında, sosyal hukuk devletinde kişinin korunmasının sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması ile mümkün olacağını vurgulayarak, bu bağlamda sosyal güvenliği, sosyal hukuk devletinin temel unsuru olarak görmektedir. Nitekim Anayasamızın 60 ıncı maddesi, sosyal güvenliği yurttaşlar açısından bir "hak" olarak belirtmiştir.

Ancak bugün çeşitli çevrelerce, sosyal güvenlik açıkları devlet açısından yük olarak görülmekte ve bu yük "kara delik" olarak adlandırılmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak da, yük olarak tanımlanan transferlerin yarattığı toplumsal fayda görülmemekte, toplumu oluşturan bireylerin yarılarından emin olamama duygusunun nasıl bir kırılmalıya yol açıp toplumsal kargaşa oluşturacağı düşünülmemektedir.

Üç sosyal sigorta kurumu (SSK, Emekli Sandığı, Bağ-Kur) nüfusumuzun % 90'ına sosyal sigorta ve sağlık hizmeti sunmakta, kapsadığı sigortalılarını sosyal risklere karşı korumaktadır. Bu üç sosyal sigorta kurumuna 2005 yılı için Bütçesinden ayrılan pay 22 milyar YTL'dir. Kişi başına ortalama 343 YTL düşmektedir. Bir başka anlatımla, devlet bir yılda 343 YTL ile bir kişinin sosyal güvenlik hakkını (sağlık yardımları dahil) sağlamaktadır.

Kuşkusuz Türkiye genç bir nüfusa sahiptir. Dolayısıyla sosyal sigorta sisteminin fon yaratır nitelikte olması gerekirdi. Ancak izlenen yanlış politikalar bu kurumları ciddi açmazlarla karşı karşıya bırakmıştır. Bugün Türkiye'de sosyal sigorta sistemimizin ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu yıllardan beri tartışılmakta ve bilinmektedir. Kaldı ki bu konu her yasama döneminde belli aralıklarla TBMM gündemine de gelmiş, araştırma komisyonları kurularak, soruna çözüm üretilmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla, Türkiye'de yoğun olarak tartışılan ve çözülmesi gerektiği konusunda adeta bir toplumsal mutabakatın bulunduğu bu konunun, iktidar partisince de belli bir ciddiyet içinde ele alınıp değerlendirilmesi gerekirdi. Ancak IMF'nin beklentileri ve IMF'ye verilen niyet mektuplarıyla öngörülen takvime uymak için başlangıçta çok hızlı davranılmış, ancak CHP'nin ısrarlı olarak konunun "Ekonomik ve Sosyal Konsey"de görüşülmesini istemesi üzerine Tasarı Ekonomik ve Sosyal Konsey'e götürülmüştür. Burada sosyal taraflarla yapılan görüşmeler sonucunda, Tasarının belli bir olgunluğa ulaştığı görülmektedir. Ancak bu olgunluğun, yeterince sağlandığı kanısında değiliz.

Tasarı ile;

- Sigortalıların yükümlülükleri ağırlaştırılarak hakları daraltılmaktadır.

- Yaşlılık aylığını hak etme koşulları ağırlaştırılarak mevsimlik işlerde çalışanlar ile esnek usulde çalışanların emekli olma hakları ortadan kaldırılmaktadır.

- Emekli aylığını hesaplanmasına esas kazançların güncellenmesinde kullanılacak katsayının ve aylık bağlama oranlarının düşürülerek emekli aylığının düşük hesaplanması amaçlanmıştır.

- Devletin asli görevi olan koruyucu sağlık hizmetleri genel sağlık sigortası kapsamına alınarak, sosyal sigortacılık ilkelerine ters bir uygulamanın yolları açılmıştır.

- Sağlık hizmetlerinden yararlanmanın bir ön koşulu olarak görülen katılım payı, özellikle düşük gelir grubundaki sigortalıların sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını engelleyecektir.

- Sigortalılara sunulacak sağlık hizmetlerinin yöntemi ile verilecek ilaçların, kan ve kan ürünlerinin, protez, ortez, tıbbî araç ve gereçlerin süresini ve miktarlarını belirlemeye Kurumun yetkili kılınması, sigortalıların sağlık yardımlarından yararlanma haklarını sınırlandıracaktır.

- Sigortalılardan tedavileri sırasında, otel hizmetleri adı altında fark alınması sigortalıların istismarına yol açabilecektir.

- Norm ve standart birliği sağlamak amacıyla tüm çalışanların aynı sigorta statüsünde toplanmalarına karşın, farklı uygulamalara olanak sağlayan düzenlemelere yer verilmesi Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı düşmektedir.

- Özellikle düşük gelirliilerin sistemin dışına çıkarılması, kayıt dışı çalışmayı özendirilecektir.

- Üzerinde durulması gereken bir diğer temel konu da, işçiler için getirilen prim ödeme gün sayısı ile ilgili yeni düzenlemedir. Prim ödeme gün sayısının 7000 günden, aşamalı olarak 9000 güne çıkarılması Türkiye gerçekleriyle hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır. Esnek çalışmanın, sendikasılaştırmanın, kayıtdışı çalışmanın, taşeronlaşmanın ve en önemlisi yoğun işsizliğin yaşandığı bir ülkede, bir işçinin 9000 gün prim ödemesi açıkça söylemek gerekirse, hiçbir şekilde gerçekçi değildir. Bu düzenlemenin anlamı, sendikası işçilere düşük prim ödeme gün sayısı üzerinden emekli olmanın yolunu açmaktır. Bu da işçilerin yaşlılıklarında düşük emekli aylığı almaları sonucunu doğuracaktır. Eğer bir sosyal sigorta sistemi, kişilerin emekliliklerinde yoksulluk sınırının altında aylık almalarını öngörüyorsa, o sisteme "sosyal güvenlik sistemi" denemez. Olsa olsa o sistem, "yoksullara asgari ödenek sağlama sistemi" olur... Kaldı ki bu dahi olmayacak, çünkü halen uygulanmakta olan asgari aylık sistemi, bu Tasarı yasalaştığında tümüyle ortadan kalkacaktır.

- Emeklilik yaşı, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlüğe gireceği 01.01.2007 tarihinden itibaren ilk kez sigortalı olacaklar bakımından kadın ise 58, erkek ise 60 olarak belirlenmiş ise de, bu yaşların 2036 yılından itibaren kademeli olarak aşağıdaki gibi 65'e yükseltilmesi öngörülmüştür. Yapılan düzenlemeye göre,

- 01.01.2036 - 31.12.2037 süresinde kadın sigortalılar için 59, erkek sigortalılar için 61,
- 01.01.2038 - 31.12.2039 süresinde kadın sigortalılar için 60, erkek sigortalılar için 62,
- 01.01.2040 - 31.12.2041 süresinde kadın sigortalılar için 61, erkek sigortalılar için 63,
- 01.01.2042 - 31.12.2043 süresinde kadın sigortalılar için 62, erkek sigortalılar için 64,
- 01.01.2044 - 31.12.2045 süresinde kadın sigortalılar için 63, erkek sigortalılar için 65,
- 01.01.2046 - 31.12.2047 süresinde kadın sigortalılar için 64, erkek sigortalılar için 65,

01.01.2048 tarihinden itibaren de kadın ve erkek sigortalılar için 65,
Olarak uygulanacaktır.

Dolayısıyla kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını 01.01.2036 tarihinden önce
dolduramayan sigortalılar kademeli olarak yükselen emeklilik yaşlarına tâbi olacaklardır.
Bunun sonucu olarak, aynı tarihte işe başlayan ve prim ödeme süreleri de eşit olan sigortalılar
aynı yaşta emekli olamayacaklardır.

Örneğin;

İlk kez 2007 yılında sigortalı olarak çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte
30 yaşından küçük olan kadın sigortalılar ile 32 yaşından küçük erkek sigortalıların,

İlk kez 2008 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 31 yaşından
küçük olan kadın sigortalılar ile 33 yaşından küçük olan erkek sigortalıların,

İlk kez 2009 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 32 yaşından
küçük olan kadın sigortalılar ile 34 yaşından küçük olan erkek sigortalıların,

İlk kez 2010 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 33 yaşından
küçük olan kadın sigortalılar ile 35 yaşından küçük olan erkek sigortalıların,

İlk kez 2011 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 34 yaşından
küçük olan kadın sigortalılar ile 36 yaşından küçük olan erkek sigortalıların,

İlk kez 2012 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 35 yaşından
küçük olan kadın sigortalılar ile 37 yaşından küçük olan erkek sigortalıların,

İlk kez 2013 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 36 yaşını
doldurmamış kadın sigortalılar ile 38 yaşını doldurmamış erkek sigortalıların,

İlk kez 2014 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 37 yaşını
doldurmamış kadın sigortalılar ile 39 yaşını doldurmamış erkek sigortalıların,

İlk kez 2015 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 38 yaşını
doldurmamış kadın sigortalılar ile 40 yaşını doldurmamış erkek sigortalıların,

İlk kez 2016 yılında çalışmaya başlayan ve çalışmaya başladığı tarihte 39 yaşını
doldurmamış kadın sigortalılar ile 41 yaşını doldurmamış erkek sigortalıların,

58 ve 60 yaşlarını 01.01.2036 tarihinden önce doldurmaları fiilen mümkün
olmadığından, söz konusu sigortalılar da 2036 yılından itibaren uygulanacak kademeli olarak
yükselen emeklilik yaşlarına tâbi olacaklardır.

Tümü ilk kez 01.01.2007 tarihinde çalışmaya başladığı varsayılan değişik yaş
gruplarından;

a) Kadın sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için doldurmaları gereken yaşlar
aşağıdaki gibi olacaktır.

58	
yaşın	
dola	Sigortalının
cağı tarihte	
geç	emekli
erli olan	

01.2007	01.	58	58	eme	olabilmesi için
hinde	yaşını	dold	yaşın	klilik yaşını	doldurmuş
şı	tari	dold	dol	dold	
	uracağı	tarih	acağı	uracağı	
	ya		tarihte	ge	tarih
			çerli olan	te	olması gereken
			em	uyg	yaş
			eklilik yaşı	ulanması	
				gere	
				ken	
				eme	
				klilik yaşı	
30	01.0	58	58	58	58
1.2035					
29	01.0	59	59	59	59
1.2036					
28	01.0	59	60	60	60
1.2037					
27	01.0	60	61	61	61
1.2038					
26	01.0	60	61	61	61
1.2039					
25	01.0	61	62	62	62
1.2040					
24	01.0	61	63	63	63
1.2041					
23	01.0	62	64	64	64
1.2042					
22	01.0	62	64	64	64
1.2043					
21	01.0	63	65	65	65
1.2044					
20	01.0	63	65	65	65
1.2045					
19	01.0	64	65	65	65
1.2046					
18	01.0	64	65	65	65
1.2047					

b) Erkek sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için doldurmaları gereken emeklilik yaşları ise aşağıdaki gibi olacaktır.

01.2007	01.	6	60	ya	60	Sig
0	yaşını	yaşın	şını	ya	yaşın	ortalının
	dolacağı	dolacağı	şını	ya	yaşın	em
	ta	dold	tar	dold	dol	em
rihinde	uracağı	ihite	uracağı	durmuş	ol	ol
şı	ya	tarih	ol	tarih	ol	ol
		an	te	ması	gereken	ya
		emeklilik	ya	uyg	ya	ya
		şı	ulanması	ş	ya	ya
			gere	ş	ya	ya
			ken	ş	ya	ya
			eme	ş	ya	ya
			klilik yaşı	ş	ya	ya
2	3	01.0	60	60	60	€
	1.2035				0	
1	3	01.0	61	61	61	€
	1.2036				1	
0	3	01.0	61	61	61	€
	1.2037				1	
9	2	01.0	62	62	62	€
	1.2038				2	
8	2	01.0	62	62	62	€
	1.2039				2	
7	2	01.0	63	63	63	€
	1.2040				3	
6	2	01.0	63	63	63	€
	1.2041				3	
5	2	01.0	64	64	64	€
	1.2042				4	

	2	01.0	64	64	€
4	1.2043			4	
	2	01.0	65	65	€
3	1.2044			5	
	2	01.0	65	65	€
2	1.2045			5	
	2	01.0	65	65	€
1	1.2046			5	
	2	01.0	65	65	€
0	1.2047			5	
	1	01.0	65	65	€
9	1.2048			5	
	1	01.0	65	65	€
8	1.2049			5	

Tablolarda görüldüğü üzere, çalışmaya başladığı tarihte 30 yaşını doldurmuş olan kadınlar 58 yaşında, 32 yaşını doldurmuş erkekler 60 yaşında emekliliğe hak kazanabilmekte, işe başladıkları tarihte 30 yaş altında olan kadınlarla 32 yaş altında olan erkeklerin işe başlama tarihindeki yaşları küçüldükçe, emekliliğe hak kazanacakları yaşlar yükselmektedir.

Bu nedenle, aynı tarihte işe başlayan ve prim ödeme süreleri de eşit olan sigortalılar aynı yaşta emekli olamayacaklardır.

Genç yaşlarda çalışmaya başlayanların 65 yaşından önce emekli olmalarını engelleyen ve sigortalıların işe başladıkları tarihteki yaşlarına göre emeklilik yaşlarını farklılaştıran sistem, eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır.

- Malûllük ve ölüm aylığının bağlanmasındaki koşulların ağırlaştırılması da, sistemde iyileşmenin ağırlıklı olarak çalışanlara çıkarıldığını göstermektedir. Oysa çalışanlar, hiçbir şekilde bugün ortaya çıkan tablonun sorumlusu değillerdir. Geçmişin hatalarının, çalışanlara çıkarılması, AKP hükümetinin sosyal güvenlik anlayışının IMF damgalı olduğunu açıkça göstermektedir.

- Norm ve standart birliği sağlamak amacıyla getirilen Tasarı, kamu çalışanları açısından kısa dönemde ağır yükler getirmekte, sistemdeki açıkların kısa dönemde bu kesimler tarafından finanse edilmesini öngörmektedir. Çünkü, prime esas kazançta SSK ve Bağ-Kur'lular için alt ve üst sınırlar getirilirken, kamu çalışanları açısından böyle bir sınırlama getirilmemiştir. Bu durumun doğal sonucu olarak, kamu çalışanları SSK ve Bağ-Kur'lulara göre daha yüksek emekli aylığı alacaklardır.

- Emekli aylıklarının bağlanmasında, bir yandan aylık bağlama oranı düşürülürken, öte yandan emeklilere refahtan pay verilmemesi uygulaması da sürdürülmektedir. Bu düzenleme ile emekli, emekli olduğu tarihteki gelire mahkûm edilmekte, ülkenin refah düzeyindeki artıştan pay alamamaktadır. Bu anlayışın, sosyal devlet ilkesiyle bağdaşır olmadığı açıktır. Çalışırken katma değer yaratıp, ülkenin kalkınmasına katkı veren milyonlarca

çalışanın, emekli olduktan sonra, kalkınmadan, refahtan mahrum edilmesi, doğru bir anlayış değildir. En azından çalışırken alın teri dökkenlerin, haklarının teslim edilmemesi demektir.

- Fiili hizmet zammı uygulamalarında da ciddi haksızlıklara yol açan düzenlemelere yer verilmiştir. Örneğin, PTT çalışanlarına haklı olarak fiili hizmet zammı verilirken, aynı işi özel sektörde yapan kişilere bu hak verilmemiştir. Bu çifte standardın hiçbir anlamlı gerekçesi olamaz. Aynı şekilde devlet tiyatrolarında çalışan sanatçılar fiili hizmet zammından yararlanırken, özel tiyatrolarda çalışanlar bu ayrıcalıklı durumdan yararlanamayacaklar. Bu çifte standardın, sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmayacağı açıktır. Çünkü aynı işi yapanların benzer koşullarda emekli edilmeleri sosyal sigorta mantığının da bir gereğidir.

- Fiili hizmet zammında, benzer çifte standart uygulaması basın çalışanları için getirilmiştir. Tasarıya göre 5953 sayılı Yasa kapsamında olan basın mensupları fiili hizmet zammından yararlanırken, aynı işi yapan TRT çalışanları sadece farklı bir yasaya tâbi oldukları için, bu uygulamadan yararlanamayacaklardır. Acaba, 5953 sayılı Yasaya tâbi bir kameramanın taşıdığı kamera ile, bir TRT çalışanın taşıdığı kamera farklı mı?

- Tasarının bir diğer özelliği de, zorunlu sigorta alanının daraltılmasıdır. Oysa, sosyal bir devlette, sosyal sigorta alanının mutlaka genişletilmesi gerekir. Çünkü sosyal devlette amaç insanları "tasada ve kıvançta" bir arada tutmayı sağlamaktır.

- Tasarı, daha önce dul ve yetimlerin aldıkları aylıklarla ilgili olarak sınırlama getiren ve kazanılmış hakları sonlandıran yasal düzenlemenin getirdiği haksızlığı gidermemiştir. Bugün binlerce, dul ve yetim mağdur durumdadır ve sorunlarına çözüm beklemektedir. Kaldı ki, sosyal sigorta kuruluşlarının ödedikleri aylıklar bu insanlardan bugün cezalı olarak alınmak istenmektedir. Binlerce dul ve yetim bugün icra dairelerinde sürünmekte, göz yaşı dökmektedir. Bu insanların dramını dahi gideremeyen bir yasaya, "sosyal güvenlik reformu" anlayışını taşıyor diyebilir miyiz?

-Tasarı ile "genel sağlık sigortası" uygulamasına geçilmesi öngörülmekle birlikte, Tasarının, sağlıkta sunulan hizmetlerde bir geriye dönüşe de ortam hazırladığını belirtmek gerekiyor. Çünkü Tasarıda, Kuruma verilen yetki ile, Kurumun sağlıkta ciddi sınırlamalar getirmesine olanak sağlanmaktadır. Bunun sonucu olarak, halen sağlık sigortası hizmeti alan bir sigortalı, Tasarının yasalaşmasından sonra ciddi sağlık sınırlamalarıyla karşı karşıya kalabilecektir.

- Tasarıya göre, borcu olan Bağ-Kur'lular, hangi koşullarda olursa olsun sağlık hizmetlerinden yararlanamayacaklardır. Böyle bir düzenlemenin, ihtiyari sigorta uygulamalarında bir anlamı olmakla birlikte, zorunlu sigorta uygulamalarında kesinlikle başvurulmaması gereken bir yol olduğunu belirtmek gerekiyor. Bugün için aynı uygulamanın yürürlükte olması, Tasarı ile getirilen düzenlemeye asla haklılık kazandırmaz.

- Tasarıda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı koruyucu hekimlik alanına da girmektedir. Bu düzenleme, Sağlık Bakanlığı ile Kurum arasında yetki ve görev çatışmasına yol açacaktır. Nitekim, alt komisyon çalışmalarında bu gerçek görülmüştür. Kaldı ki, koruyucu sağlık hizmetlerinin Sağlık Bakanlığının görevi olduğu ve tüm harcamalarının da Genel Bütçeden karşılanması gerektiği açıktır. Bu düzenleme, sigortalının kendi primleri ile koruyucu

sağlık hizmetini gerçekleştirmesi sonucunu doğurur ki, böyle bir düzenlemenin sosyal devlet mantığı ile bağdaşmayacağı açıktır...

- Tasarı ile oluşturulan "Sağlık Hizmetlerini Fiyatlandırma Komisyonu" nun oluşumu da yanlıştır. Kurum, bu Komisyona ancak gözlemci olarak katılmalı oy hakkı olmamalıdır. Çünkü ancak bu durumda, Kurum, daha bağımsız olarak sağlık hizmetlerini rekabet ortamı içinde alabilecektir. Sağlık fiyatlarının belirlendiği bir Komisyonun içinde yer alan Kurum, kendisine dayatılan fiyatı tartışmasız olarak kabul etmek durumunda kalacaktır.

- "Asgari işçilik uygulaması" ile Kurum daha güçlendirilmiş konuma getirilebilirdi. Ancak bu yapılmamış, kayıtdışı çalışmayı önleyecek mekanizma düzenlemede kurulamamıştır. Kaldı ki, bugün oldukça yaygın olan kayıtdışı çalışmayla ilgili olarak ciddi hiçbir önleme tasarıda yer verilmemiştir. Bu demektir ki, sistem zaafını kendi bünyesinde sürdürmeye devam edecektir. Öte yandan, asgari işçilikle ilgili olarak asgari işçilik oranlarının saptanması ve asgari işçilik oranlarına vaki itirazların incelenerek karara bağlanması amacıyla Kurum bünyesinde; Kurum teknik elemanlarından dört üye, Yönetim Kurulunda temsil edilen işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek iki üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir üye olmak üzere toplam yedi teknik elemandan oluşan "Asgari İşçilik Tespit Komisyonu" kurulması öngörülmüştür. Bu düzenleme ile sosyal tarafların komisyonlarda eşit ağırlıklı temsiline açıkça son verilmiştir. Çünkü, Komisyonda bu haliyle bir işçi temsilcisine karşın, TOBB temsilci dahil edildiğinde iki işveren temsilcisi olacaktır ki, bu ILO standartlarına da aykırıdır...

- Primlerin tahsilatı, sosyal güvenlik kurumları için öteden beri ciddi bir sorundur. Bu tasarı ile bu soruna kalıcı ve köklü bir çözüm getirilmemiş, ancak zorunlu sigortalılık alanı daraltılarak, bu sorun aşılına çalışılmıştır. Ama bu yöntemin sosyal devlet uygulamasıyla bağdaşmayacağı açıktır.

- Bulgaristan göçmenlerinin öteden beri sosyal sigorta ile ilgili sorunları çözümlenememiştir. Çözüm bekleyen sorun, maalesef bu Tasarıda da çözüme kavuşturulmamış, sorun ileriye ertelenmiştir.

- Ayın durum "köy korucuları" için de geçerlidir. Bugün devlet Anayasaya aykırı bir uygulamanın içindedir. Eline silah verip çalıştırdığı, aylık ödediği kişiyi sigortalı yapmamaktadır. Oysa devletin temel işlevi yurttaşların hakkı olan sosyal güvenliği sağlamaktır.

- Anayasanın 86. maddesinde geçen "T.C. Emekli Sandığı" ifadesi, bu tasarılar yasalaştığında olmayan bir kurum haline gelecektir. Bunun da Anayasal açıdan değerlendirilmesi gerektiği açıktır...

Yukarıda kısaca saydığımız gerekçelerle Tasarıyı olumlu bulmadığımızı belirtmek isteriz.

M. Akif Hamzaçebi

Trabzon

M. Mesut Özakcan

Kemal Kılıçdaroğlu

İstanbul

Bülent Baratalı

Gürol Ergin

Muğla

Kazım Türkmen

Aydın

İzmir

Ordu